



## Beslisnota voor de raad

Datum 11 maart 2021

Openbaar

|                    |                                                                                          |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| Onderwerp          | Inzet extra Rijksmiddelen voor Zwolse culturele sector t.b.v. financieel schade Covid-19 |
| Versienummer       | 4                                                                                        |
| Portefeuillehouder | H.M.M. Schuttenbeld, D. De Jong                                                          |
| Informant          | Siera Wiersma                                                                            |
| Afdeling           | Ruimte en Economie                                                                       |
| Telefoon           | (06) 40272197                                                                            |
| Email              | S.Wiersma@zwolle.nl                                                                      |

### Financiële gevolgen

|                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Betreft doel          | 5.3.1 We houden de brede culturele basisinfrastructuur met een gedifferentieerd en gevarieerd aanbod voor een breed publiek in stand                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Begroting wijzigen    | Ja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Dekking ten laste van | € 1.434.195 nieuwe rijksmiddelen beschikbaar gesteld via de decembercirculaire 2020 en aangekondigd in de kamerbrief "Uitwerking maatregelen tweede specifieke pakket voor de culturele en creatieve sector" (kenmerk 26089435).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Bijlagen              | <ol style="list-style-type: none"><li>1. Kamerbrief "Uitwerking maatregelen tweede specifieke pakket voor de culturele en creatieve sector"</li><li>2. Nieuwe subsidieregeling Corona-noodfonds faciliterende en presenterende instellingen cultuur</li><li>3. Wijzigingen in hoofdstuk 4 (Cultuur en kwaliteit) en hoofdstuk 22 (Zaalhuur Zwolse Theaters en Hedon) van de Algemene subsidie Verordening</li><li>4. Onderzoeksrapport "Inventarisatie Corona-schade in de culturele en creatieve sector in Zwolle" door Weev onderzoek &amp; advies</li></ol> |

### De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. De van rijkswege beschikbaar gestelde 1.434.195 euro in te zetten ten behoeve van de culturele sector van Zwolle en in te stemmen met de voorgestelde verdeling van deze 1.434.195 euro rijksmiddelen.
2. In te stemmen met nieuwe regeling voor het Corona-noodfonds faciliterende en presenterende instellingen in de culturele sector, zoals bijgevoegd in bijlage 2.
3. Hoofdstuk 4 van de Algemene subsidieverordening (Cultuur en Kwaliteit) en Hoofdstuk 22 (Zaalhuur Zwolse theaters en Hedon) te wijzigen zoals aangegeven in bijlage 3 en deze wijzigingen tot 1 januari 2022 te laten gelden.
4. Het college te mandateren over de verdeling van de post onvoorzien zoals uitgewerkt in dit voorstel.

Datum 11 maart 2021

### Toelichting op het voorstel

#### **Inleiding**

In de brief aan de Tweede Kamer “Uitwerking maatregelen tweede specifieke pakket voor de culturele en creatieve sector” (d.d. 16 november 2020, zie bijlage) kondigt minister Van Engelshoven aan dat er extra budget vanuit het Rijk aan gemeenten beschikbaar gesteld wordt o.a. voor “Ondersteuning lokale culturele instellingen en voorzieningen”, voor Zwolle gaat het om 1.434.195 euro. Doel van deze middelen is het in stand houden van de lokale culturele infrastructuur. Dit steunpakket is een vervolg op de eerdere rijkssteun die, op voorwaarde van matching door gemeente en provincie, ter beschikking werd gesteld voor (pop)podia, regionale musea en filmtheaters. Het Fraterhuis, Hedon, Zwolse Theaters en de Fundatie hebben hier inmiddels steun uit ontvangen. Het is aan de gemeenten zelf om de middelen van dit nieuwe steunpakket in te zetten op die plekken van de culturele infrastructuur waar de steun het hardst nodig is<sup>1</sup>. In de brief worden onderzoeken van o.a. het CBS aangehaald waaruit blijkt dat niet alleen de (pop)podia, musea en filmtheaters veel schade geleden hebben als gevolg van de Coronamaatregelen. Ook de makers in de culturele en creatieve sector zien een enorme terugloop in omzet/inkomsten. De minister hoopt met dit steunpakket ook juist aan deze groep tegemoet te komen, zodat de sector op peil gehouden wordt en de programmering snel opgestart kan worden zodra dit weer kan.

#### **Effecten Corona culturele sector Zwolle**

Toen deze middelen werden aangekondigd, heeft gemeente Zwolle een onderzoek laten doen naar de effecten van Corona op de culturele sector van Zwolle. Zie in de bijlage. Om de schade in kaart te brengen, is de culturele sector van Zwolle grofweg ingedeeld in 3 groepen op basis van hun functie in de culturele infrastructuur:

- A. Een kleine groep grote instellingen die structureel subsidie ontvangen van de gemeente/provincie/rijk; dit zijn culturele instellingen met (normaliter) het hele jaar door openstelling/programmering en een groot (boven)regionaal publieksbereik.
- B. Een iets grotere groep gezelschappen en instellingen die faciliterende en presenterende rol vervullen binnen het culturele ecosysteem van Zwolle. Faciliterende instellingen zijn bijvoorbeeld verhuurders van repetitieruimte, ateliers of andere werkruimte. Presenterende instellingen zijn tentoonstellingsruimtes, kleinere of commerciële musea en kleine podia meestal niet structureel gesubsidieerd. Gezelschappen zijn makers van met name podiumkunstproducties die voornamelijk op incidentele basis subsidie ontvangen.
- C. Een grote groep ‘makers’, dit zijn gezelschappen en ZZP’ers die zorgen dat de theater en tentoonstellingsruimtes van voorstellingen, concerten en kunstwerken worden voorzien voor hun programmering, scholen van cultuureducatieaanbod, bibliotheken van boeken, de openbare ruimte van kunst, etc.

Uit het onderzoek blijkt dat groep A dankzij het eerdere steunpakket van het Rijk en/of door de aard van de bedrijfsvoering, vooralsnog redelijk door de Corona-crisis lijkt te gaan komen, mits de lockdown niet te lang voortduurt. De Corona-maatregelen (o.a. lockdown) hebben met name instellingen/gezelschappen en ZZP’ers zwaar getroffen die sterk afhankelijk zijn van publieksinkomsten, projectsubsidies of losse opdrachten. Deze zijn te vinden in groep B en C. Door de gedwongen Corona-maatregelen hebben zij veel omzet verloren. Producenten hebben veel van hun producties moeten annuleren en daardoor een grote terugloop in eigen inkomsten ervaren. Doordat

<sup>1</sup> Zie brief “Uitwerking maatregelen tweede specifieke pakket voor de culturele en creatieve sector” (d.d. 16 november 2020) p.12.

Datum 11 maart 2021

deze groepen vaak geen structurele subsidie ontvangen en met projectinkomsten hun structurele kosten dekken, zijn de verliezen groot. Uit het onderzoek blijkt dat meer dan 82% van de zelfstandigen in de culturele en creatieve sector negatieve gevolgen van de Corona-maatregelen heeft ondervonden, waarbij de gemiddelde omzetsdaling 57% was. De grootste schade werd geleden in de categorieën podiumkunsten en dienstverlening. Het voorstel is dan ook om deze nieuwe rijksmiddelen in te zetten voor deze groepen die onmisbaar zijn voor ons bloeiend cultuur klimaat.

Daarnaast is in deze verdeling het objectiveren van beleidskeuzes als uitgangspunt genomen, zodanig dat vooraf objectieve en transparante kaders en richtlijnen worden gesteld voor de verdeling van de subsidie. In overleg met de afdelingen juridische zaken, financiën, het Subsidieloket en het team cultuur is op basis van de onderzoeksresultaten onderstaand voorstel voor de verdeling tot stand gekomen. Uitgangspunt is dat de middelen voornamelijk worden besteed aan categorieën B en C.

Het doel van dit voorstel is om de schade in de culturele sector voor een deel te beperken en de culturele infrastructuur en het makersklimaat van de stad zo veel mogelijk te behouden. We zijn ons er van bewust dat niet alle schade vergoed kan worden.

Het voorstel voor de verdeling van de middelen is als volgt:

1. Faciliterende en/of presenterende instellingen  
Eenmalige subsidie voor instellingen die werk van Zwolse makers presenteren, bijdragen of onderdeel zijn van de Zwolse culturele infrastructuur, en die géén aanspraak hebben kunnen maken op de eerdere rijkssteunmaatregelen uit 2020 specifiek bestemd voor de culturele sector.
2. Makers
  - a) Een verhoging van het subsidieplafond voor 2021 en extra aanvraagronde van de bestaande subsidieregeling Cultuur & Kwaliteit.
  - b) Een verhoging van het subsidieplafond voor 2021 en uitbreiding regeling zaalhuur Zwolse Theaters en Hedon met Academiehuis de Grote Kerk en andere locaties..
  - c) Eenmalige impuls Hybride Productiehuis voor de ondersteuning van nieuw talent / jonge makers
3. Uitvoeringskosten tijdelijke extra personele bezetting van het Subsidieloket, team cultuur en budget t.b.v. de communicatie en uitvoering van de nieuwe en aangepaste regelingen.
4. Onvoorzien

### **Beoogd effect**

Met dit voorstel voor de inzet van de rijkssteun wordt een broodnodige impuls gegeven aan de culturele sector die zo hard getroffen is door de gevolgen van Covid-19. Hiermee wordt de schade aan de culturele sector deels ingeperkt. Het wegvallen van instellingen welke van wezenlijk belang zijn voor een goede culturele infrastructuur wordt hiermee zo veel mogelijk voorkomen en makers kunnen aanbod blijven ontwikkelen waardoor we bijdragen aan een goed makersklimaat van Zwolle. We dragen hiermee direct bij aan het behoud van een brede culturele basisinfrastructuur in de stad met een gedifferentieerd en gevarieerd aanbod voor een breed publiek.

### **Argumenten**

- 1.1. *We dragen met dit voorstel bij aan het behoud van een brede culturele basisinfrastructuur voor Zwolle.*

Datum 11 maart 2021

De (financiële) schade voor de culturele sector van Zwolle als gevolg van Covid-19 is groot. Wanneer nu niet snel financiële middelen beschikbaar gesteld worden om die schade (deels) op te vangen, is de verwachting dat instellingen failliet zullen gaan, gezelschappen zichzelf zullen opheffen en makers de sector zullen verlaten. De nieuwe subsidieregeling voor faciliterende en presenterende instellingen is specifiek bedoeld voor instellingen die het mogelijk maken dat zowel professionals als amateurs hun werk kunnen maken en presenteren.

*1.2. Met dit voorstel geven we een broodnodige impuls in het makersklimaat van Zwolle.*

Zowel de dienstverlening van het Hybride Productiehuis en het huidige budget voor Cultuur & Kwaliteit worden nu al sterk overvraagd. Met de voorgestelde impuls in deze regeling en het Hybride Productiehuis, dragen we bij aan behoud en versterken van het makersklimaat van Zwolle. Ook de amateurkunstsector krijgt een impuls door de uitbreiding van de regeling zaalhuur.

*1.3 Dit voorstel draagt bij aan de sterke behoefte van makers aan meer zichtbaarheid van kunst en cultuur in de stad.*

Met de financiële impuls voor de regeling Cultuur & Kwaliteit dragen we bij aan het aanbod voor de podiumkunsten en kunst in de openbare ruimte. Hiermee wordt de zichtbaarheid van kunst en cultuur in Zwolle vergroot en kunnen makers en gezelschappen zich weer presenteren aan het publiek.

*1.4. Met dit voorstel ondersteunen we ook de amateurkunstsector.*

Door de regeling Zaalhuur open te stellen voor andere locaties en het subsidiebudget te verdubbelen, komen we tegemoet aan gebrek aan ruimere presentatieplekken die nodig zullen zijn zodra de Corona-maatregelen versoepeld worden. Daarnaast staat de regeling Cultuur en Kwaliteit ook open voor projecten die (deels) uitgevoerd worden door amateurkunstenaars. Verder is en zal ook in de verantwoording van de subsidies voor amateurkunst coulant omgegaan worden met de prestatie-eisen die niet nageleefd kunnen/konden worden als gevolg van de Corona maatregelen. In de behoefte aan grotere repetitieruimten of inzet van digitale middelen is en heeft een speciale regeling van het Prins Bernhardcultuurfonds voorzien.

*2.1 We zijn als overheid een betrouwbare en transparante partner van de (cultureel) ondernemers van Zwolle.*

Door een (groot) deel van de middelen beschikbaar te stellen via een fonds waarvan de voorwaarden vooraf helder en transparant naar de sector worden gecommuniceerd en welke voor eenieder uit de doelgroep toegankelijk is, presenteert de gemeente zich als een transparante en betrouwbare partner.

*2.2. We zetten de rijksmiddelen in volgens de doelen die hieraan gesteld zijn.*

Het vanuit het rijk opgelegde doel van deze middelen is het versterken van de lokale culture infrastructuur. Daarom zetten we de middelen in ter compensatie van de schade bij faciliterende en/of presenterende instellingen in de culturele sector en aan Zwolse makers. Hiervoor stellen we subsidie beschikbaar via de nieuwe regeling voor faciliterende en/of presenterende instellingen en verhogen we het subsidieplafond van bestaande regelingen voor zowel amateur als professionele makers en geven we een financiële impuls aan het Hybride Productiehuis waarmee nieuw talent ondersteund wordt.

Datum 11 maart 2021

3. *Op basis van de onderzoeksresultaten blijkt dat niet alleen onder de (pop)podia, musea en filmtheaters veel schade geleden hebben als gevolg van de Coronamaatregelen, maar ook de makers in de culturele en creatieve sector.*

Uitgangspunt van dit voorstel is dat de middelen voornamelijk worden besteed aan deze groepen die bovendien nog niet eerder zijn ondersteund met sectorspecifieke noodsteun. Het voorstel voor verdeling van de middelen is als volgt:

#### Makers

##### Regeling Cultuur & Kwaliteit uitbreiden

Uit het onderzoek blijkt dat een grote groep gezelschappen en ZZP'ers veel te lijden heeft gehad onder Corona. Om de schade zo veel mogelijk te beperken én om er voor te zorgen dat de Zwolse presenterende instellingen (podia/musea) van aanbod voorzien zijn zodra zij weer open mogen, is het verstandig een deel van deze steun te besteden aan nieuwe opdrachten voor deze groep makers. Dit geeft een (broodnodige) impuls in het makersklimaat van Zwolle én versterkt de zichtbaarheid van kunst en cultuur. Uit het onderzoek blijkt ook aan dat laatste een sterke behoefte te zijn. Aan de adviescommissie van de regeling zal de opdracht gegeven worden een goede spreiding over disciplines na te streven in het honoreren van de aanvragen. Want ook een deel van de beeldend kunstenaars ervaren schade door het annuleren van tentoonstellingen en kunstbeurzen.

##### Regeling Zaalhuur uitbreiden

Voorstel is voor de zaalhuurregeling het subsidieplafond voor 2021 op te hogen (verdubbeling) en de regeling uit te breiden met het Academiehuis de Grote Kerk en andere grotere locaties geschikt voor het presenteren van culturele projecten. Hierdoor worden zowel potentiële huurders (de amateurkunstsector) als de culturele verhuurders geholpen. Hiermee faciliteren we de behoefte aan ruimere locaties, aangezien de verwachting is dat na versoepeling van de huidige lockdown, het maximale aantal bezoekers per m2 nog beperkt zal zijn en dus grotere ruimtes nodig zijn voor voldoende publieksinkomsten.

##### Hybride Productiehuis

Het Hybride Productiehuis vormt een belangrijke schakel in het ondersteunen van het professionaliseren van de jonge makers. Juist deze groep makers die aan het begin staan van hun carrière en nog geen weerstandsvermogen hebben opgebouwd dreigt door de Coronacrisis de sector te verlaten. Jong talent waar recent nog in is geïnvesteerd komt hierdoor niet tot verdere ontwikkeling. Het Hybride Productiehuis ondersteunt deze groep makers door hen oefenruimte aan te bieden, te adviseren over sponsor-/fondsen werving, artistieke ontwikkeling etc. En specifiek tijdens de Corona-crisis: verbreden van de financieringsmix en kennisoverdracht over innovatie binnen de sector bijvoorbeeld op het gebied van publieksbereik (Hoe zet je digitale middelen in binnen een 'concertbeleving'? etc.) Het Hybride Productiehuis wordt nu al sterk overvraagd door Zwolse makers. Daarnaast kan hiermee het Hybride Productiehuis ook worden uitgebreid met andere disciplines (beeldende kunst).

##### Regiofonds Corona Noodsteun stedelijke cultuurregio Zwolle

Binnen de Stedelijke Cultuurregio Zwolle is afgesproken een deel van dit Rijkscompensatiepakket in te zetten voor een regiofonds zodat de regionale culturele infrastructuur in stand kan worden gehouden en tevens de regionale innovatie stimuleert door integrale samenwerking. Het voorstel vanuit Zwolle is om hieruit o.a. regionale projecten van makers uit de Regio Zwolle te subsidiëren.

Datum 11 maart 2021

### Risico's

Het is op dit moment nog niet goed te voorspellen wanneer en in welk tempo de Corona-maatregelen zullen worden versoepeld en daarmee de culturele sector weer van het slot wordt gehaald. Het is dus nog niet helemaal duidelijk hoe groot de schade aan het einde van 2021 zal zijn en of deze steunmaatregelen voldoende zullen zijn om de culturele basisinfrastructuur van Zwolle voldoende te ondersteunen. Om dit risico mogelijk op te vangen is een post onvoorzien in de voorstel opgenomen.

### Financiën

|                                               |                                              |             |
|-----------------------------------------------|----------------------------------------------|-------------|
| 1. Faciliterende / presenterende instellingen |                                              | € 500.000   |
| 2. Makers                                     | a. Extra impuls regeling Cultuur & Kwaliteit | € 370.000   |
|                                               | b. Uitbreiding regeling zaalhuur             | € 25.000    |
|                                               | c. Impuls Hybride Productiehuis              | € 200.000   |
| 3. Uitvoeringskosten                          |                                              | € 85.000    |
| 4. Regionaal cultuurfonds                     |                                              | € 143.419   |
| 5. Reservering onvoorziene schade             |                                              | € 110.776   |
| Totaal                                        |                                              | € 1.434.195 |

### Onderbouwing bovenstaande bedragen:

#### 1. Faciliterende / presenterende instellingen

De schade die we in beeld hebben in 2020 en het eerste kwartaal van 2021 varieert van ca. 3000 euro tot ruim 250.000 euro per instelling. De meesten rapporteren een schade tussen 10.000 en 25.000 euro. Voor deze categorie wordt een nieuw fonds ingesteld. Van een aantal instellingen die in deze categorie vallen is de schade nu nog niet bekend. Zie bijlage voor bijbehorende subsidieverordening.

#### 2a. Cultuur & Kwaliteit

Met deze eenmalige financiële impuls wordt het totale budget voor deze regeling als volgt verdeeld:

| <i>Deadlines aanvraagrondes 2021<br/>Cultuur &amp; Kwaliteit</i> | <i>Huidig budget</i> | <i>Budget met extra<br/>impuls á 370.000 euro</i> |
|------------------------------------------------------------------|----------------------|---------------------------------------------------|
| 1 februari                                                       | € 28.610             | € 50.000                                          |
| 1 juni                                                           | € 28.610             | € 135.277                                         |
| 1 oktober                                                        | € 28.610             | € 135.277                                         |
| 15 november (extra ronde)                                        | -                    | € 135.276                                         |
| Totaal 2021                                                      | € 85.830             | € 455.830                                         |

De regeling Cultuur en Kwaliteit wordt al enige tijd zeer sterk overvraagd. Ter illustratie; voor de ronde van 1 feb. '21 is 84.000 euro aangevraagd en slechts 28.610 euro beschikbaar. De meeste aanvragen voldoen aan de eisen voor deze subsidie maar moeten worden afgewezen wegens ontoereikend budget. Daar naar verwachting de eigen inkomsten (b.v. publieksinkomsten/sponsors) door Corona beduidend lager uitvallen, wordt voorgesteld om de eigen inkomsteneis in 2021 te verlagen van 50% naar 25%. Zie bijlage aangepaste regeling

#### 2b Uitbreiding regeling zaalhuur

Hiermee wordt het budget voor 2021 verdubbeld. Dit is een reëel bedrag aangezien de regeling ook voor veel meer locaties en disciplines wordt opengesteld en de behoefte groter is door Corona. Zie bijlage aangepaste regeling

#### 2c Hybride Productiehuis

Met de huidige beschikbare middelen kan het Hybride Productiehuis slecht een beperkt aantal jonge makers ondersteund worden. Wanneer hierin geïnvesteerd wordt, kan het jonge talent ook in 2021 verder geholpen worden. De provincie is ook voornemens een substantiële bijdrage te leveren.



Datum 11 maart 2021

Mogelijk kan een deel van de gereserveerde 200.000 euro worden besteed aan de verbreding van disciplines binnen het Hybride Productiehuis.

### 3 Uitvoeringskosten

Binnen het team cultuur worden extra werkzaamheden voor de opzet en uitvoering van het steunpakket verricht. Als gevolg daarvan is er veel behoefte aan versterking. Daarnaast heeft het Subsidieloket versterking nodig voor het uitvoeren van deze subsidies. Ook is een klein budget nodig voor de extra vacatiegelden voor de commissie Cultuur & Kwaliteit. Om het bestaan van deze nieuwe regelingen en aangepaste bestaande regelingen naar buiten te kunnen communiceren zijn daarnaast extra middelen nodig voor communicatie.

### 4 Regiofonds Corona Noodsteun stedelijke cultuurregio Zwolle

Met de Stedelijke Cultuurregio is bestuurlijk afgesproken dat 10% van dit budget (€ 143.419) gereserveerd wordt voor een regionaal fonds. Op dit moment wordt de inhoudelijke focus en de procesmatige uitvoering verder ontwikkeld. (Mocht de fondsvorming onverhoopt niet doorgaan, dan vervalt deze reservering ten laatste per 1 juni 2021 ten gunste van de bovengenoemde verdelingswijzen.)

### 5. Reservering onvoorziene schade

Het is verstandig een post op te nemen voor onvoorziene schade die nu nog niet in beeld is (€ 110.775). Het is immers onbekend hoe lang de huidige maatregelen van kracht zijn, of er in 2021 nieuwe maatregelen van kracht zullen zijn en hoe snel de sector herstelt. Bestedingen hiervoor kunnen volgens de richtlijnen van de Algemene Subsidieverordening toebedeeld worden.

## **Communicatie**

Na besluitvorming van de raad zal direct externe communicatie in gang gezet worden (persberichten, advertenties, social media en informatie op zwolle.nl) om de hele culturele sector van Zwolle op de hoogte te brengen van de mogelijkheid tot het aanvragen van de verschillende subsidies.

## **Vervolg**

- Na raadsbesluit wordt de mogelijkheid tot aanvragen direct naar betrokken partijen gecommuniceerd via diverse communicatiekanalen.
- De middelen worden verdeeld conform subsidieverordening in de bijlage 2 en 3.
- Verantwoording van financiële steun in de vorm van subsidie geschiedt volgens bestaande subsidierichtlijnen.

## **Openbaarheid**

Dit raadsvoorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom

Datum 11 maart 2021